

Forslag A 1954/UKK
Fremlagt af Midtengruppen
Behandles af Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

A 1954/UKK Medlemsforslag om en nordisk insats för att hjälpa studenter i instabila länder

Midtengruppen foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

att ta fram en rapport och beskrivning av det norska Students at risk-programmet som kan användas som en modell för införande av liknande program i de nordiska länderna

att i kontakt med samnordiska forskningsinstitutioner kartlägga möjligheten för dessa att bidra till att erbjuda exempelvis forskarstudenter en trygg forskningsmiljö

att återkomma till Nordiska rådet med en redovisning av eventuella liknande initiativ i de nordiska länderna

att omvärdera synen på projekt som rör studenter i fara och tillvarata möjligheterna att använda denna modell för att gemensamt stärka det nordiska varumärket i freds- och demokratifrågor

Baggrund

2017 lämnade Mittengruppen in ett medlemsförslag om Students at risk, ett program som införts i norska högskolor i samarbete mellan studentorganisationer och det norska utrikesdepartementet för att erbjuda studieplats i Norge för studenter som har utslutits från sin läroanstalt på grund av sitt politiska engagemang. Nordiska rådet beslutade därefter om en rekommendation vars beslutssats löd: "Nordiska rådet rekommanderar Nordiska ministerrådet att utreda om Students at risk program kan etableras i samtliga nordiska länder." Svaret från ministerrådet är att denna fråga är av nationell karaktär.

På en skriftlig fråga som senare inlämnades till ministerrådet blev svaret ungefär detsamma. Att frågan är nationell och inte hanteras på nordisk nivå. Trots att frågan som ställdes egentligen handlade om vilket intresse för frågan som finns i de övriga nordiska länderna.

Det icke-svar som Nordiska rådet mottog väcker i ljuset av det förändrade och allt allvarligare omvärldsläget nya frågor. Vikten av att demokratiska länder, som de nordiska länderna, bidrar till att hjälpa förföljda studenter har ökat påtagligt.

Rysslands krig i Ukraina påverkar vårt närområde och nordiska intressen på ett mycket konkret sätt. Till frågan hör också situationen för oppositionen i Ryssland, liksom i Belarus. De nordiska ländernas långvariga engagemang i Afghanistan kan också nämnas i sammanhanget, i synnerhet mot bakgrund av de senaste årens utveckling i landet.

Det finns därför goda skäl för ministerrådet att överväga hur man med det norska Students at risk-programmet som förebild kan verka för att liknande arbetsätt sprids till övriga delar av Norden. Mot bakgrund av detta efterfrågar vi initiativ som leder i den riktningen.

Vi kan avslutningsvis konstatera att ministerrådet till Nordiska rådets presidium så sent som i december 2022 informerat om sina internationella insatser. Enligt vår mening skulle Students at risk passa in mycket väl i detta viktiga arbete. Vi anser därför inte att vårt tidigare förslag så lättvindigt borde ha avfärdats som en nationell angelägenhet. Demokratisk utveckling i vårt närområde är en angelägenhet inte bara för de enskilda medlemsländerna, utan också för Norden som helhet.

Norden, den 29. maj 2023

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anna Starbrink (L)

Anna Falkenberg (Sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Catarina Deremar (C)

Ola Elvestuen (V)

Ulf Holm (MP)

Simon Holmström (HI)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Mikael Lindholm (ÅC)